

فتانه هرانده

روشن گشتاسی

در مدرسه‌ی «گیو»

آریاییان یکتاپرست

کبری محمودی

که از هم‌وطنان زرتشتی‌مان بیشتر بدانید؛ به خصوص قشر دانش‌آموز دبستانی و آموزگاران آن‌ها. این بار به مدرسه‌ی دخترانه‌ی «گیو» در یکی از فرعی‌های خیابان انقلاب تهران رفته‌ایم. گیو همان مدرسه‌ای است که ارباب رستم گیو، رئیس انجمن زرتشتیان در سال ۱۳۲۷ بنای آن را تجدید کرد و دبستانی نو بنیاد ساخت.

وقتی از مدیر دبستان درباره‌ی جمعیت زرتشتی‌شان پرسیدیم، متوجه شدیم: «نصف دانش‌آموزان این مدرسه زرتشتی و نصف دیگر مسلمان هستند. مدرسه گنجایش ۶۰۰ تا ۷۰۰ دانش‌آموز را دارد، اما در حال حاضر دانش‌آموزان ۱۸۰ نفر هستند. از هر کلاس یک پایه و در هر پایه حدود ۳۰ دانش‌آموز. کادر مدرسه هم همگی مسلمان هستند، به جز یک معلم که معلم دینی بچه‌های زرتشتی است.»

را به یکتاپرستی و پرستش خداوند یگانه فراخواند و خدایان چندگانه را دروغین دانست. او مردم را به کار و سازندگی، مانند کشاورزی و دام‌داری، و دوری از جنگ و ستیز تشویق کرد. اکنون، پیروان او «زرتشتی» خوانده می‌شوند و جمعیت آنان در ایران، طبق آمار سال ۱۳۹۰ شمسی، در حدود ۲۵۲۷۱ نفر بوده است. از این تعداد، به ترتیب در یزد، تهران و کرمان جمعیت بیشتری ساکن هستند و گروه‌های اندکی نیز در دیگر شهرها مثل اصفهان و شیراز پراکنده‌اند.

شاید برای شما نیز جالب باشد

اشاره

اشو زرتشت، پیامبر ایران باستان، حدود ۱۷۶۸، پیش از میلاد، در شرق ایران قدیم زاده شد. در ۳۰ سالگی، در جایگاه پیام‌آور دین مزدیسنا یا زرتشت، آموزش به مردمان را آغاز کرد. آموزش‌های او در کتاب «گات‌ها» یا «گاهان» آمده است. او سروده‌ی خود را «مانتره» می‌نامد. گات‌ها بخشی از کتاب یسنا، یکی از پنج فصل اول اوستا و در حال حاضر کتاب آسمانی دین زرتشتی است. اوستا به عنوان مجموعه نوشته‌های آیینی و تاریخی فرهنگ زرتشتی نیز شناخته می‌شود. زرتشت مردمان

– با این اوصاف، کلاس‌های دینی بچه‌ها به چه ترتیبی برگزار می‌شوند؟

– در زنگ‌های دینی، دانش‌آموزان زرتشتی همراه معلم دینی‌شان به کلاس خود می‌روند. آن‌ها به جای کتاب قرآن، اوستا و به جای درس دینی، کتاب دین‌آموز را می‌خوانند. البته ما معمولاً کاری به دین و اعتقاد بچه‌ها نداشته‌ایم. حتی گاهی تا پایه‌های پنجم و ششم هم متوجه زرتشتی یا مسلمان بودن بچه‌ها نمی‌شویم. زرتشتی‌ها به آیین خود بسیار پایبند هستند و آن را پاس می‌دارند.

معلم زرتشتی مدرسه

تنها معلم زرتشتی مدرسه، معلم دینی است. خانم گشتاسبی از سال ۱۳۷۱، یعنی از شروع کار آموزشی، در این مدرسه بوده است. لیسانس مددکاری دارد و آن را در کار با دانش‌آموزان مدرسه بسیار مؤثر می‌داند. وقتی از ایشان درباره‌ی تفاوت‌های دانش‌آموزان مسلمان و زرتشتی پرسیدیم، به نیکی پاسخ داد: «در درجه‌ی اول همگی انسان هستیم و در مرحله‌ی بعد، هر گروه از بچه‌ها دین و آیین خود را دارند. مراسم مذهبی و جشن‌های مدرسه، برای مسلمانان و زرتشتیان جداگانه برگزار می‌شوند و مشکلی در این باره نداریم. نه تنها ما، بلکه دانش‌آموزان نیز با هم مشکلی ندارند و دو گروه در کنار هم بزرگ می‌شوند. دانش‌آموزان ما حتی در بزرگ‌سالی هم روابط دوستانه‌ی خود را حفظ می‌کنند.»

الفبای زرتشتی

از خانم گشتاسبی خواستیم درباره‌ی نحوه‌ی آموزش خط و الفبای زرتشتی هم توضیحی بدهد. البته با این توضیح که ما می‌دانیم، خط اوستایی، مانند خط پهلوی و آرامی، از راست به چپ نوشته می‌شود و حرف‌ها به هم چسبیده نیستند.

وضعیت تحصیلی دانش‌آموزان زرتشتی

خانم فتانه هرانده، مدیر وقت مدرسه، از بچه‌های زرتشتی و همت آنان در درس خواندن تعریف می‌کند. او با گواه قرار دادن سابقه‌ی حدود هفت هشت ساله‌ی خود در تدریس علوم دوره‌ی راهنمایی به بچه‌های زرتشتی، توضیح داد: «بچه‌های زرتشتی بسیار درس‌خوان هستند و رقابت درسی بین آن‌ها زیاد است. خانواده‌ها خود تحصیل کرده‌اند و به تحصیل و موفقیت بچه‌هاشان اهمیت بسیار می‌دهند. بسیاری از دانش‌آموزان گذشته‌ی من دانشجویان فعلی دانشگاه امیرکبیرند.»

«انجمن زرتشتیان، به مسئولیت و هزینه‌ی خود، برای آن‌ها سرویس رفت و آمد مهیا کرده است و اولیا و بچه‌ها از این لحاظ مشکلی ندارند. اولویت ثبت‌نام در مدرسه هم با بچه‌های زرتشتی است؛ با هر سطح تحصیلی و از هر جای تهران. از بقیه‌ی ظرفیت مدرسه هم برای پذیرش دانش‌آموزان مسلمان محدوده‌ی مدرسه استفاده می‌شود. البته دانش‌آموزان زرتشتی ساکن تهران فقط این تعداد نیستند. برخی از آنان، به‌خصوص به علت دوری مسیر، ترجیح می‌دهند در مدارس محدوده‌ی سکونت خود ثبت‌نام کنند.»

از ایشان پرسیدم: «در شرایطی که مدرسه هر دو گروه دانش‌آموزان مسلمان و زرتشتی را در خود پذیرفته است، شما در انتقال میراث فرهنگ دینی به دانش‌آموزان به چه صورت عمل می‌کنید؟»

– ما در مدرسه آیین‌های هر دو دین را داریم. از صبحگاه که شروع کنیم، هم قرآن در آن خوانده می‌شود و هم گاتا و اوستا. از همان مهرماه و آغاز سال، آن‌ها جشن مهرگان دارند و ما هم جشن‌های اسلامی و ملی و همه‌ی بچه‌ها مجازند در همه‌ی جشن‌ها شرکت کنند.

۱- لحظه‌ی ورود مهمانان و پذیرایی با نقل و کلاب و آینه در جشن سده

۲- روشن کردن شمع برای خواندن اوستا به همراهی موبد

۳- اوستاخوانی دانش‌آموزان همراه با موبدان

۴- آتش‌افروزی دانش‌آموزان و موبدان

